EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2006/0135(CNS)

2008 1 9

*

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir nustatančio taikytinos teisės taisykles bylose, susijusiose su santuoka
(COM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Evelyne Gebhardt

Nuomonės referentas (*): Carlo Casini, Užsienio reikalų komitetas

(*) Susijęs komitetas. Darbo tvarkos taisyklių 47 straipsnis

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra *balsavusių narių balsų dauguma*
**I	Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
**II	Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***	Pritarimo procedūra *visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus*
***I	Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
***II	Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***III	Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui*

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu.*** Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....5

AIŠKINAMOJI DALIS.....16

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir nustatančio taikytinos teisės taisykles bylose, susijusiose su santuoka
(COM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2006)0399),

– atsižvelgdamas į EB sutarties 61 straipsnio c punktą ir 67 straipsnį, pagal kuriuos Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C6-0305/2006),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto nuomonę (A6-0000/2008),

1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;

2. ragina Komisiją pagal EB sutarties 250 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;

3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;

5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Komisijos siūlomas tekstas	Parlamento pakeitimai

Pakeitimas 1
6A KONSTATUOJAMOJI DALIS (nauja)

	6a) Galimybė pasirinkti teisę, taikytiną santuokos nutraukimui ir gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymui, neturėtų pažeisti vaiko interesų.

Pagrindimas

Renkantis jurisdikciją taip pat taikomi ir Reglamento Nr. 22012003 12 ir 13 straipsniai. Taigi svarbu, kad būtų atsižvelgiama į vaiko interesus.

Pakeitimas 2
6B KONSTATUOJAMOJI DALIS (nauja)

(6a) Prieš pasirenkant kompetentingą teismą ir taikytiną teisę, svarbu, kad sutuoktiniai turėtų atnaujintą informaciją apie pagrindinius nacionalinės bei Bendrijos teisės ir santuokos nutraukimo bei gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo procedūrų aspektus. Siekdama užtikrinti galimybę naudotis atitinkama kokybiška informacija, Komisija privalo reguliariai atnaujinti informaciją, esančią visuomenei skirtoje interneto informacinėje sistemoje, sukurtoje 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos Nr. 2001/470/EB sprendimu, sukuriančiu Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose[1].

1 OL L 174, 2001 6 27, p. 25.

Pagrindimas

Reikia prižiūrėti, kad šalių pasirinkimas būtų priimtas žinant visas aplinkybes, t. y. kad abu sutuoktiniai būtų deramai informuoti apie konkrečius savo pasirinkimo padarinius. Šiuo požiūriu svarbu iškelti klausimą, kaip geriausia užtikrinti, kad susitarimą, kuriuo suteikiama jurisdikcija, pasirašantiems asmenims, prieš pasirašant šį aktą, bus suteikiama išsami ir patikima informacija.

Pakeitimas 3
6C KONSTATUOJAMOJI DALIS (nauja)

(6c) Galimybė bendru sutarimu pasirinkti teismą ir taikytiną teisę neturėtų pažeisti abiejų sutuoktinių teisių ir lygių galimybių. Todėl nacionaliniai teisėjai privalo suvokti, koks svarbus abiejų sutuoktinių pasirinkimas, kai jie žino teisinius jų sudaryto susitarimo padarinius.

Pagrindimas

Reikia prižiūrėti, kad šalių pasirinkimas būtų žinant visas aplinkybes, t. y. kad abu sutuoktiniai būtų deramai informuoti apie konkrečius savo pasirinkimo padarinius. Visos institucijos privalo įsitikinti, ar abu sutuoktiniai suvokia jų susitarimo padarinius.

Pakeitimas 4
7A KONSTATUOJAMOJI DALIS (nauja)

(7a) Terminas „nuolatinė gyvenamoji vieta“ turėtų būti aiškinamas vadovaujantis šio reglamento tikslais. Ją turėtų nustatyti teisėjas kiekvienu konkrečiu atveju, remdamasis faktais. Šis terminas neatitinka termino „nuolatinė gyvenamoji vieta“ pagal nacionalinę teisę, tai savarankiška Bendrijos teisės sąvoka.

Pakeitimas 5
9A KONSTATUOJAMOJI DALIS (nauja)

(9a) Abiejų sutuoktinių bendras sutarimas, pasiektas žinant visas aplinkybes – tai pagrindinis šio reglamento principas. Kiekvienas partneris turėtų tiksliai žinoti, kokie yra teismo ir taikytinos teisės pasirinkimo teisiniai ir socialiniai padariniai.

Pagrindimas

Gali būti, kad pagal kolizijos taisyklę gali būti nustatyta kitos valstybės narės teisė. Tokiu atveju teisėjas privalo taikyti užsienio valstybės teisę, kuri gali sukelti problemų teismui, į kurį buvo kreiptasi. Svarbu užtikrinti, kad teisėjas galėtų kreiptis į atitinkamas tarnybas.

Pakeitimas 6
1 STRAIPSNIS, 1 PUNKTAS
Antraštė (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

1) pavadinimas pakeičiamas taip:	1) pavadinimas pakeičiamas taip:
„Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo ir vykdymo, taip pat dėl	„Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo ir vykdymo, taip pat dėl

taikytinos teisės su ***santuoka*** susijusiose bylose“	taikytinos teisės su ***santuokos nutraukimu ir gyvenimo skyriumi (separacija) nustatymu*** susijusiose bylose“

Pakeitimas 7
1 STRAIPSNIS, 2 PUNKTAS
3a straipsnio 1 dalies a punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

a) ***taikytinas kuris nors iš*** 3 straipsnyje ***išvardytų jurisdikcijos pagrindų***, arba	(a) ***susitarimo pasirašymo metu pagal*** 3 ***straipsnį minėtosios valstybės narės kompetentingas teismas***, arba;

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 8
1 STRAIPSNIS, 2 PUNKTAS
3a straipsnio 1 dalies b punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

b) joje ne trumpiau kaip trejus metus yra sutuoktinių ***paskiausia bendra*** nuolatinė gyvenamoji vieta, arba	b) ***susitarimo pasirašymo metu šioje valstybėje narėje*** ne trumpiau kaip trejus metus yra sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta, ***jei tokia padėtis nepasibaigė anksčiau kaip prieš trejus metus iki to laiko, kai kreipiamasi į teismą***, arba;

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 9
1 STRAIPSNIS, 2 PUNKTAS
3a straipsnio 1 dalies c punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

c) vienas iš sutuoktinių yra tos valstybės narės pilietis arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, vienos iš tų valstybių narių teritorijoje turi nuolatinę gyvenamąją vietą.	c) ***susitarimo pasirašymo metu*** vienas iš sutuoktinių yra tos valstybės narės pilietis arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, vienos iš tų valstybių narių teritorijoje turi nuolatinę gyvenamąją vietą.

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 10
1 STRAIPSNIS, 2 PUNKTAS
3a straipsnio 2 dalis (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

2. Jurisdikciją pripažįstantis susitarimas sudaromas raštu ir abiejų sutuoktinių pasirašomas ne vėliau kaip teismui priimant bylą savo žinion.“	2. Jurisdikciją pripažįstantis susitarimas sudaromas raštu, ***jame nurodoma data*** ir abiejų sutuoktinių pasirašomas ne vėliau kaip teismui priimant bylą savo žinion.“
	Tačiau jei pagal valstybės narės, kurioje vienas iš sutuoktinių turi nuolatinę gyvenamąją vietą susitarimo pasirašymo metu, teisę numatyta papildomų susitarimo formos reikalavimų, privaloma vykdyti šiuos reikalavimus. Jei sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta yra dviejose skirtingose valstybėse narėse, kuriose numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas galioja, jei jis atitinka vienos iš šių dviejų valstybių teisės reikalavimus.
	Jei susitarimas yra vedybų sutarties sudedamoji dalis, jis turi atitikti vedybų sutarties formos reikalavimus.

Pagrindimas

Situacijos, kai nacionalinėje teisėje arba vedybų sutartyje numatyti griežtesni reikalavimai negu šiame reglamente, paaiškinimas.

Pakeitimas 11
1 STRAIPSNIS, 3 PUNKTAS
4 ir 5 straipsniai (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

3) 4 ir 5 straipsniuose žodžiai „3 straipsnis“ pakeičiami žodžiais „3 ***ir*** 3*a* straipsniai“.	3) 4 ir 5 straipsniuose žodžiai „3 straipsnis“ pakeičiami žodžiais „3, 3a ***ir 7*** straipsniai“.

Pakeitimas 12
1 STRAIPSNIS, 5 PUNKTAS
7 straipsnio a punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

a) sutuoktiniai ne mažiau kaip trejus metus tos valstybės narės teritorijoje turėjo ***bendrą*** ankstesnę nuolatinę gyvenamąją vietą; arba	a) sutuoktiniai ne mažiau kaip trejus metus tos valstybės narės teritorijoje turėjo ankstesnę nuolatinę gyvenamąją vietą, ***jeigu šis laikotarpis nepasibaigė anksčiau kaip prieš trejus metus iki to laiko, kai kreipiamasi į teismą***; arba

Pagrindimas

Reikėtų vengti ieškoti palankiausio teismo.

Pakeitimas 13
ARTICLE 1, POINT 5)
7a straipsnis (naujas) (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

	7a straipsnis
	Forum necessitatis
	Kai pagal šį reglamentą kompetentingas teismas yra valstybėje narėje, kurios teisėje nenumatyta santuokos nutraukimo arba nepripažįstama atitinkamos santuokos ar jos galiojimo, jurisdikcija suteikiama:
	a) valstybei narei, kurios pilietis yra vienas iš sutuoktinių, arba
	b) valstybei narei, kurioje buvo sudaryta santuoka.

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama rasti sprendimą situacijose, kuriose pagal šio reglamento 3, 3a ir 7 straipsniuose nustatytus kriterijus pasirinktas teismo valstybėje nėra numatyto santuokos nutraukimo arba nepripažįstama atitinkama santuoka ar jos galiojimas.

Pakeitimas 14
1 STRAIPSNIS, 6 PUNKTAS
12 straipsnio 1 dalis (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

6) 12 straipsnio 1 dalyje žodžiai „3 straipsnį“ yra pakeičiami žodžiais „3 ***ir*** 3*a* straipsnius“.	6) 12 straipsnio 1 dalyje žodžiai „3 straipsnį“ yra pakeičiami žodžiais „3, 3a ***ir*** *7* straipsnius“.

Pakeitimas 15
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS

20a straipsnio antraštė (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

Galimybė šalims pasirinkti taikytiną teisę	Šis pakeitimas įtakos tekstui lietuvių k. neturi.

Pakeitimas 16
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 1 dalies -a punktas (naujas) (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

	-a) sutuoktinių nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisę susitarimo pasirašymo metu;

Pagrindimas

Atrodo racionalu įtraukti ir šį kriterijų tarp kitų kriterijų pasirenkant taikytiną teisę.

Pakeitimas 17
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 1 dalies a punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

a) sutuoktinių ***paskiausios bendros*** nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisę, jeigu vienas iš jų tebegyvena joje;	a) sutuoktinių bendros nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisę, jeigu vienas iš jų tebegyvena joje ***susitarimo pasirašymo metu***;

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 18
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 1 dalies b punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

b) valstybės, kurios pilietybę arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurioje nuolatinę gyvenamąją vietą turi vienas iš sutuoktinių, teisę;	b) valstybės, kurios pilietybę arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurioje nuolatinę gyvenamąją vietą turi vienas iš sutuoktinių, teisę ***susitarimo pasirašymo metu***;

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 19
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 1 dalies c punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

c) valstybės, kurioje sutuoktiniai ***gyveno*** ne mažiau kaip ***penkerius*** metus, teisę;	c) valstybės, kurioje sutuoktiniai ***turėjo ankstesnę nuolatinę gyvenamąją vietą*** ne mažiau kaip ***trejus*** metus, teisę;

Pagrindimas

Atrodo šiek tiek savavališka, kai 20a straipsnio 1 dalies c punkte, 3a straipsnio 1 dalies b punkte ir 7 straipsnio a punkte įtvirtinami skirtingi trukmės kriterijai. Pranešėjas siūlo suvienodinti trukmę – 3 m.

Pakeitimas 20
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 1 dalies ca punktas (naujas) (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

	ca) valstybės narės, kurioje buvo sudaryta santuoka, teisę;

Pagrindimas

Atrodo racionalu įtraukti ir šį kriterijų tarp kitų kriterijų pasirenkant taikytiną teisę.

Pakeitimas 21
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 2 dalis (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

2. Taikytiną teisę nustatantis susitarimas sudaromas raštu ir abiejų sutuoktinių pasirašomas ne vėliau kaip teismui priimant bylą savo žinion.“	2. Taikytiną teisę nustatantis susitarimas sudaromas raštu ir abiejų sutuoktinių pasirašomas ne vėliau kaip teismui priimant bylą savo žinion.“ ***Tačiau jei pagal valstybės narės, kurioje vienas iš sutuoktinių turi nuolatinę gyvenamąją vietą susitarimo pasirašymo metu, teisę numatyta papildomų susitarimo formos reikalavimų, privaloma vykdyti šiuos reikalavimus. Jei sutuoktinių nuolatinė gyvenamoji vieta yra dviejose skirtingose valstybėse narėse, kuriose numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas galioja, jei jis atitinka vienos iš šių dviejų valstybių***

teisės reikalavimus.

Jei susitarimas yra vedybų sutarties sudedamoji dalis, jis turi atitikti vedybų sutarties formos reikalavimus.

Pagrindimas

Situacijos, kai nacionalinėje teisėje arba vedybų sutartyje numatyti griežtesni reikalavimai negu šiame reglamente, paaiškinimas.

Pakeitimas 22
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20a straipsnio 2 dalis (nauja) (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

2a. Jei pagal teismo vietos teisę tai numatyta, sutuoktiniai gali nurodyti taikytiną teisę procedūros metu. Tokiu atveju užtenka, kad šis susitarimas būtų patvirtintas teismo.

Pakeitimas 23
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20b straipsnio a punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

a) kurioje sutuoktiniai turi ***bendrą*** nuolatinę gyvenamąją vietą, o jeigu ne,	a) kurioje sutuoktiniai turi nuolatinę gyvenamąją vietą ***kreipimosi į teismą metu***, o jeigu ne,

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 24
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20b straipsnio b punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

b) kurioje sutuoktiniai turėjo savo ***paskiausią bendrą*** nuolatinę gyvenamąją vietą ir jei vienas iš jų ten tebegyvena, o jeigu ne,	b) kurioje sutuoktiniai turėjo savo nuolatinę gyvenamąją vietą ir jei vienas iš jų ten tebegyvena ***kreipimosi į teismą metu***, o jeigu ne,

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 25
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20b straipsnio c punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

c) kurios piliečiai yra abu sutuoktiniai, arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurioje abu turi nuolatinę gyvenamąją vietą, o jeigu ne,	c) kurios piliečiai yra abu sutuoktiniai, arba, jei kalbama apie Jungtinę Karalystę ir Airiją, kurioje abu ***sutuoktiniai*** turi nuolatinę gyvenamąją vietą ***kreipimosi į teismą metu***, o jeigu ne,

Pagrindimas

Būtina nustatyti tikslų momentą, kuriuo taikomi kriterijai.

Pakeitimas 26
1 STRAIPSNIS, 7 PUNKTAS
20b straipsnio 1 dalies d punktas (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

d) kurioje pateiktas pareiškimas.	***Išbraukta.***

Pagrindimas

Reikėtų vengti ieškoti palankiausio teismo.

Pakeitimas 27
1 STRAIPSNIO 7 PUNKTAS
20ea straipsnis (naujas) (Reglamentas Nr. 2201/2003/EB)

	20e straipsnis
	Valstybių narių informacijos teikimas
	1. Ne vėliau kaip ...[1] valstybės narės pateikia Komisijai savo nacionalines taisykles, reglamentuojančias formos reikalavimus, taikomus susitarimams dėl kompetentingo teismo ir taikytinos teisės pasirinkimo ir vedybų sutartims.
	Valstybės narės perduoda Komisijai visus paskesnius šių taisyklių pakeitimus.

2. Komisija praneša visuomenei apie jai pagal 1 dalį suteiktą informaciją atitinkamomis priemonėmis, ypač naudodamasi Europos teisminiu tinklu civilinėse ir komercinėse bylose.

3 mėn. nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Pagrindimas

Reikia prižiūrėti, kad šalių pasirinkimas būtų žinant visas aplinkybes, t. y. kad abu sutuoktiniai būtų deramai informuoti apie konkrečius savo pasirinkimo padarinius. Šiuo požiūriu svarbu iškelti klausimą, kaip geriausia užtikrinti, kad susitarimą, kuriuo suteikiama jurisdikcija, pasirašantiems asmenims, prieš pasirašant šį aktą, bus suteikiama išsami ir patikima informacija.

AIŠKINAMOJI DALIS

Šio pasiūlymo dėl reglamento tikslas – sukurti aiškią ir išsamią teisinę aplinką, apimančią *ir* jurisdikcijos bei teismų sprendimų, susijusių su santuoka, pripažinimo ir vykdymo taisykles, *ir* taikytinai teisei taikomas taisykles, suteikiant šalims tam tikro laipsnio savarankiškumą.

Todėl iki šios dienos vadinamajai tarptautinei porai, norinčiai nutraukti santuoką, taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003[1] (vadinamasis Briuselio IIa reglamentu), pagal kurį sutuoktiniams leidžiama pasirinkti vieną iš kelių skirtingų jurisdikcijos pagrindų. Kai santuokos nutraukimo byla patenka į kurios nors valstybės narės teismą, taikytina teisė nustatoma pagal tos valstybės nacionalines įstatymų kolizijai taikomas taisykles. Tačiau nacionalinės įstatymų kolizijai taikomos taisyklės labai skirtingos.

Nacionalinių įstatymų kolizijai taikomų taisyklių ir šiuo metu Bendrijoje galiojančių jurisdikcijos suteikimo nuostatų derinys „tarptautinio“ santuokos nutraukimo atveju gali sukelti tam tikrų problemų. Be teisinio netikrumo, kylančio dėl to, kad sutuoktiniams sunku nustatyti, kurios valstybės teisė bus taikoma jų santuokos nutraukimo bylai[2], pažymėsime, kad, Komisijos nuomone, kyla realus „skubėjimo į teismą“ pavojus. Tuo posakiu norima apibūdinti padėtį, kurioje geriau informuotas sutuoktinis bandys pirmas kreiptis į tos šalies, kurios įstatymai geriau atitinka jo interesus, teismą. Be to, trečiojoje šalyje gyvenantiems Bendrijos piliečiams gali būti sudėtinga rasti teismą, kompetentingą nagrinėti santuokos nutraukimo bylą ir pasiekti, kad jų kilmės valstybė pripažintų trečiojoje valstybėje priimtą sprendimą dėl santuokos nutraukimo.

Komisijos pasiūlymu siekiama sumažinti riziką ir užpildyti šias spragas, suteikiant šalims galimybę bendru sutarimu pasirinkti kompetentingą teismą ir taikytiną teisę.

Teismo pasirinkimas

3*a* straipsniu sutuoktiniams suteikiama galimybė bendru sutarimu nustatyti teismą, kompetentingą nagrinėti jų santuokos nutraukimo bylą. Jis neabejotinai naudingas tuo, kad didina šalių savarankiškumą ir leidžia laisva valia pagal tam tikrus siejamuosius veiksnius pasirinkti teismą, su kuriuo juos sieja daugiausia ryšių. Visų pirma reikia užtikrinti, kad siejamasis veiksnys būtų pakankamai stiprus ir tiksliai suformuluotas, tačiau ne beprasmiškai ribojamojo pobūdžio. Šiuo pakeitimu pranešėja siūlo įterpti 7a straipsnį, pagal kurį siekiama rasti sprendimą situacijose, kuriose pagal šio reglamento 3, 3a ir 7 straipsniuose nustatytus veiksnius pasirinkto teismo valstybėje nėra numatyto santuokos nutraukimo arba nepripažįstama atitinkama santuoka ar jos galiojimas.

Taikytinos teisės pasirinkimas

20a straipsnis – tai naujovė, nes jame pirmą kartą sutuoktiniams suteikiama galimybė bendru sutarimu nustatyti teisę, taikytiną nagrinėjant jų santuokos nutraukimo bylą. Pranešėjo nuomonė, atrodo racionalu numatyti ir galimybę pasirinkti valstybės, kurioje sutuoktiniai turi nuolatinę gyvenamąją vietą susitarimo pasirašymo metu, teisę, taip pat valstybės, kurioje

[1] 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, OL L 338, 2003 12 23, p. 1.

[2] Šiuo klausimu žr. 2006 7 17 dokumentą SEC (2006) 949, p. 5.

buvo sudaryta santuoka, teisę.

Be to, galima iškelti klausimą, kodėl nėra paralelių tarp 20a straipsnio ir 3, 3a ir 7 straipsnių skirtingų trukmės veiksnių klausimu. Pranešėjos nuomone, 20a straipsnyje prailginta trukmė atrodo pernelyg laisvavališka nuostata. Būtent todėl pranešėja siūlo suvienodinti trukmę – 3 m.

Pasirinkimas, kai žinomos visos aplinkybės

Be to, reikia prižiūrėti, kad šalių pasirinkimas būtų žinant visas aplinkybes, t. y. kad abu sutuoktiniai būtų deramai informuoti apie konkrečius savo pasirinkimo padarinius. Šiuo požiūriu svarbu iškelti klausimą, kaip geriausia užtikrinti, kad susitarimą, kuriuo suteikiama jurisdikcija, pasirašantiems asmenims, prieš pasirašant šį aktą, bus suteikiama išsami ir patikima informacija. Taip pat svarbu, kad galimybė gauti informaciją privalo būti užtikrinta neatsižvelgiant nė į vieno iš sutuoktinių finansinę padėtį. Dar pažymėsime, kad svarbu siekti tiksliai ir išsamiai informuoti abu sutuoktinius apie taikytinos teisės pasirinkimo santuokos nutraukimo atveju padarinius, kadangi valstybių narių teisės aktai gerokai skiriasi daugeliu požiūrių, pvz., santuokos nutraukimo priežastimis ir formomis, jų sąlygomis, reikalaujama gyvenimo skyrium (separacijos) trukme ir kitais lemiamais bylos nagrinėjimo aspektais. Be to, teisė nėra nekintamas dalykas, tad gali būti, kad tada, kai tam tikru metu pasirašytas taikytiną teisę nustatantis susitarimas turi įsigalioti, jis jau nebeatitinka teisėtų šalių lūkesčių, nes per tą laiką pasikeitė atitinkamos valstybės teisės aktai.

Pranešėja siūlo numatyti sistemą, pagal kurią Komisija būtų atsakinga už visuomenei skirtą interneto informacinę sistemą (veikiančią Europos teisminiame tinkle civilinėse ir komercinėse bylose), kurioje visi gali rasti atnaujintą informaciją apie pagrindinius nacionalinės ir Bendrijos teisės aspektus. Be to, svarbu, kad teismas, į kurį kreipiamasi, atkreiptų dėmesį į tai, koks svarbus abiejų sutuoktiniu pasirinkimas žinant visas aplinkybes.